

СТАНОВИЩЕ

за защита на дисертационния труд на Мирослава Доткова

на тема: „Архитектурни паметници, представени върху монетите на градските управи в Тракия и Долна Мизия I-III в.сл.Хр.”

за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

от доц. д-р Бистра Божкова – член на научното жури

Дисертационният труд на Мирослава Доткова разглежда една изключително актуална за нашата нумизматична наука тема: „Архитектурни паметници, представени върху монетите на градските управи в Тракия и Долна Мизия I-III в.сл.Хр.”. Трудът се състои от въведение, 6 глави, заключение, каталог и приложения (292 стр.) . За първи път в нашата историография се обобщава големия по обем, коректно публикуван материал за архитектурните изображения върху монетите на градските управи в Тракия през римската епоха. Множеството корпуси посветени на монетосеченето на отделните градове представят тези изображения наред с божествата от гръко-римския пантеон, локалните забележителности, изображенията на императора и пр. Това е предпоставка за задълбочено и достоверно изследване на архитектурата на градовете по нумизматични данни. М. Доткова обобщава голям по обем монетен материал, като демонстрира добро познаване на проблемите на автономното градско монетосечене в римска Тракия.

В дисертационния труд със своята значимост се откроява частта разглеждаща култовите постройки. Техният чисто архитектурен анализ е съчетан с наблюдения относно най-разпространените градски култове в Тракия през римската епоха. Идентификацията на храмовете, представяни върху бронзовите монети на градските управи показва, че най-разпространени са култовете, които удачно се вписват в местните религиозни вярвания и се наслаждат върху представата за стари, популярни божества.

Не по-маловажна е и главата, разглеждаща крепостните съоръжения на градовете. Липсата на възможност за осъществяване на систематични археологически проучвания в редица антични селища, които днес се оказват под съвременните градове, се компенсира от сведенията, които предоставят монетните изображения. Коментиранията в дисертационния труд изображения на крепостни порти, стени и кули

М. Доткова съчетава с данните от други извори, и така като краен резултат ни представя части от градската укрепителна система. При това точно датирани, монетните изображения допринасят и за уточняване хронологията на изобразените паметници.

Направените изводи и заключения от М. Доткова не се базират само и единствено на нумизматичния материал. При интерпретирането на всеки отделен паметник тя привлича доказателства от анализа на епиграфските паметници и от резултатите от археологическите проучвания. И тук е мястото да кажем за критичното отношение на автора към свръх интерпретацията на нумизматичните сведения. Тя приема, че за да бъдат достоверни извори, монетните изображения, в конкретния случай архитектурните, трябва да бъдат много внимателно проучени и съпоставени със сведенията, които ни предоставят и другите извори. Едва тогава, може да приеме, че гравьорите на печати са предали действително съществуващ паметник - крепостна порта, храм на определено божество, фонтан и др. В работата си тя отделя изображенията, които могат да бъдат приети за обобщен израз на представяне на определено архитектурно съоръжение от паметниците, които действително са били част от градската среда. Съвсем основателно, тази предпазливост е демонстрирана най-вече към култовите паметници. С по-голяма сигурност, тя приема представянето върху монетата на определени крепостни съоръжения. Това се обуславя от факта, че археологическите проучвания ни дават повече сведения за укрепителната градска система, отколкото за наличието на определени храмови постройки в градовете.

Изводите и наблюденията на автора са илюстрирани с подробен каталог на монетите, представящи най-характерните архитектурни паметници, коментирани в първата част на дисертацията. Тяхната типологическа и хронологическа подредба ни убеждава в правилната интерпретация на монетните изображения. В още по-синтезиран вид, доказателственият материал е представен в четири таблици, които ще бъдат от голяма полза за нумизматите, работещи по темата.

Препоръчвам дисертационният труд, така необходим на специалистите да бъде публикуван. Пред вид добрата структура, изложение, език и подходящите приложения, интересът към него, ще бъде голям сред колегията нумизмати, археолози и историци.

М. Доткова демонстрира добро познаване на специализираната литература, професионално борави не само с нумизматичния материал, но и със специфичната нумизматична книжнина – корпуси, каталози и др.

С удоволствие заявявам пред научното жури положителната си оценка за работата на Мирослава Доткова „Архитектурни паметници, представени върху монетите на градските управи в Тракия и Долна Мизия I-III в.сл.Хр.” и препоръчвам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

06.03.2011 г.

Б. Божкова